

Illustration af Britt Boesen ifm miljøseminariet i Grøndalscenteret 10/9-2011

Arbejdsplan for 2012

Det lokale miljøarbejde i Brønshøj - Husum

Indledning

'Kommissoriet for Lokaludvalgene' (bilag 1) og dokumentet 'Det faglige påhæng' (bilag 2) angiver tilsammen rammerne for det lokale miljøarbejde i bydelene. Selvom der ikke er krav om at Brønshøj Husum Lokaludvalg skal udarbejde en årlig arbejdsplan for det lokale miljøarbejde synes vi at udarbejdelsen af en årlig arbejdsplan er en vigtig proces. Igennem dette arbejde får vi set dybt i såvel vores bydelsplan som aktuelle initiativer og projekter fra kommunalt hold. Sammenholdt med de ressourcer, der er afsat til det lokale miljøarbejde i bydelen får vi igennem processen med at lave en arbejdsplan indkredset en vifte af projekter for det kommende år

som vi forventer vil indfri de forventninger, der fra lokalt og centralt hold er blevet stillet til det lokale miljøarbejde i bydelen.

I denne arbejdsplan vil vi præsentere næste års projekter og redegøre for hvordan det lokale miljøarbejde i Brønshøj-Husum Lokaludvalg er organiseret og hvordan vi forestiller os at styrke det lokale engagement på miljøområdet.

1. Opgaven

Lokaludvalgets opgave i forhold til at varetage det lokale miljøarbejde er i kommissoriet beskrevet således:

- *Arbejde for vedvarende forbedringer i det lokale miljø.*
- *Iværksætte aktiviteter, der gør det lettere for borgere, virksomheder og organisationer i bydelen at handle miljøbevidst og ressourcebesparende i hverdagen.*
- *Bidrage til udvalgte miljøprojekter og -kampagner i Københavns Kommune, som retter sig mod borgere, virksomheder og organisationer i bydelen, og bidrage til overholdelse af Københavns Kommunes forpligtelser vedrørende lokale miljøindsatser.*
- *Samarbejde med lokale miljøaktører i bydelen og på tværs af bydelene om fælles miljøtemaer, hvor lokaludvalgene finder det relevant.*

2. Organisering af Miljøarbejdet

Miljøudvalget

Med overdragelse af ansvaret for det lokale miljøarbejde fra Miljøpunkt BBH til Brønshøj Husum Lokaludvalg blev Miljøudvalget (MU) i foråret 2011 etableret som et nyt fagudvalg. Miljøudvalget har gennem 2011 haft i gennemsnit 10 medlemmer, hvoraf to heraf er medlemmer af lokaludvalget, herunder Miljøudvalgets formand.

Sekretariatets miljømedarbejder fungerer som tovholder/sekretær for Miljøudvalget.

Miljøpunktet

I forbindelse med forhandlingerne om Lokaludvalgets overtagelse af ansvaret for det lokale miljøarbejde, blev det på et Lokaludvalgsmøde den 20. januar 2011 besluttet at bestille projekter hos Miljøpunkt BBH's for henholdsvis 200.000 kr. i 2011, 300.000 kr. i 2012 og 100.000 kr. i 2013. Aftalen er tiltrådt under forudsætning af at Lokaludvalget hvert år, vurderer at Miljøpunkt BBH leverer et tilfredsstillende arbejde, der harmonerer med det opdrag Lokaludvalget har fået ift. det lokale miljøarbejde.

Da Brønshøj Husum Lokaludvalg og Bispebjerg Lokaludvalg har samme aftale omkring samarbejdet med Miljøpunkt BBH, har det været nødvendigt og fordelagtigt at samarbejde om at udarbejde kontraktgrundlag, arrangere opfølgingsmøder og opstille retningslinjer for udbetaling af projektmidlerne til Miljøpunkt BBH.

Miljømedarbejderen

I Brønshøj-Husum Lokaludvalg er der ansat en miljømedarbejder, hvis opgave det er at sikre at der kommer gang i miljøaktiviteterne i bydelen. Miljømedarbejderen fungerer som projektleder Lokaludvalgets miljøprojekter og deltager som ressourceperson i samarbejdet med Miljøpunkt om de projekter, som Lokaludvalget bestiller hos Miljøpunkt. Miljømedarbejderen deltager jævnligt i netværksmøder med miljøarbejderne i de andre lokaludvalg, Teknik- og Miljøforvaltningen og medarbejdere fra Center for Sikker By. Miljømedarbejderen samarbejder derudover med lokale aktører og forskningsinstitutioner omkring såvel konkrete miljøprojekter som metodeudvikling indenfor inddragelse af borgere i miljøarbejdet.

Nye grønne initiativer fra neden

Det er vores ambition at understøtte bydelens borgeres frivillige engagement på miljøområdet. Det forventer vi kan ske ved dels at skabe opmærksomhed omkring bydelspuljen og de konkrete initiativer som puljemidlerne kan være med til at realisere. Herudover satser vi på at Lokaludvalgets hjemmeside og andre kommunikationsplatforme (herunder Facebook) kan udvikles så vi for alvor kan inspirere og kommunikere omkring mangfoldigheden af

initiativer på miljøområdet. Endelig er det planen at lancere et nyt IT værktøj som vi i samarbejde med Miljøpunkt og en konsulent fra ITbranchen er i gang med at udvikle. Et IT værktøj, der skal være med til at synliggøre og koordinere borgernes ønsker, initiativer og engagement på miljøområdet. Mere herom i punkt 3.6.

Årshjulet

I "Det faglige ophæng" udarbejdet af Teknik & Miljøforvaltningen præsenteres et årshjul som tager udgangspunkt i at TMF hvert år i midten af september fremsender en oversigt over kommunale initiativer på miljøområdet som i det efterfølgende år kan danne grobund for samarbejde med Lokaludvalget. Denne oversigt opfølges med et inspirationsmøde hos TMF for Lokaludvalgets og fagudvalgenes medlemmer. Sideløbende med denne proces arbejder Miljøudvalget igennem efteråret med at udarbejde en arbejdsplan, der kan forelægges med henblik på godkendelse på Lokaludvalgsrådet i december. I maj hvert år skal Lokaludvalget (den ansatte miljømedarbejder) indsende en digital afrapportering. Udkastet til denne digitale rapport om det lokale miljøarbejde forelægges Lokaludvalget til mødet i april med henblik på godkendelse heraf.

Strategiske overvejelser og målsætninger

Arbejdet med at få indkredset 2012 projekterne tog afsæt i et miljøseminar, der blev afholdt for Lokaludvalgets aktive den 10. september 2011. På dette seminar blev såvel det formelle grundlag for opgaven og de konkrete projektudspil præsenteret.

Indkredsningen af den konkrete pulje af miljøprojekter sker under hensyn til tre faktorer.

1. Bydelsplanens projekter. En lang række af projekterne fra bydelsplanen har klare grønne toner og af respekt for det meget arbejde der er lagt i at udarbejde bydelsplanen, danner bydelsplanen det primære afsæt for projektudviklingen. Herudover rummer Kvarterplanen fra Husum Områdefornyelse en række oplagte samarbejdsprojekter.
2. Projektoversigten fra Teknik og Miljøforvaltningen, der rummer en lang række projekter, planer og strategier som indbyder til samarbejde.
3. Input fra Miljøpunkt BBH (se særskilt bilag)
4. Endelig er det lokale engagement og initiativ afgørende for hvad der skal ske i 2012. Således er der lokale ildsjæle der arbejder på at få gang i at lave urbane haver i Husum, inspireret af det malmø'ske projekt 'Odlå i Stan' og Praghs haver på Amager.

Herudover er følgende planer under udarbejdelse i Teknik & Miljøforvaltningen:

- Agenda-21 plan, der bliver færdig engang midt i 2012
- KBH 2025 – handlingsplan for CO2-neutralitet i København
- Affalds- og Ressourceplan 2018

3. Projekter i 2012

Miljøudvalget planlægger følgende projekter for 2012:

3.1. Lokal Anvendelse af Regnvand i Voldparken

I et samarbejde med Husum Områdefornyelse afholdte vi i november 2011 et inspirationsmøde for beboere, ildsjæle, embedsmænd og rådgivere ift. at opstarte et fælles projekt omkring Lokal Anvendelse af Regnvand i Voldparken og etablering af nyttehaver og andre dyrkningsinitiativer baseret på lokale frivillige kræfter. Med økonomisk støtte fra Lokaludvalget til konsulentbistand er der blevet indsendt en ansøgning Realdania og puljen "det gode boligliv", men henblik på at få tildelt 150.000 til forberedelse af projektet. Uanset

om vi får disse penge vil der blive arbejdet på at formulere en fælles projektbeskrivelse og en fysisk model over området, udarbejdet i samspil mellem beboerne, ildsjælene og de professionelle aktører. Det samlede projekt har et budget på 540.000 kr. i 2012, vil der blive sat gang i en række workshops, kurser, fester og dyrkningsinitiativer.

Projektledelse: Det er ambitionen at ansætte en egentlig projektleder. Miljømedarbejderen fra BHLU sekretariatet deltager i projektgruppen.

3.2 Lokal Anvendelse af Regnvand i villakvartet

I et kompagniskab mellem Miljøudvalget og Byudviklingsudvalget afholdes der den 17. januar en stort anlagt regnvandskonference på Husum Skole. Formålet med mødet er at informere grundejerne om de konkrete tekniske løsninger ift. de stigende regnvandsmængder, der har været til stor gene for husejerne. Regnvandsmødet indledes med en række oplæg fra eksperter og embedsmænd og efterfølges af en messe, hvor deltagerne kan besøge en lang række boder og høre nærmere om konkrete teknologier og finansielle muligheder. Forventede deltagerantal: 150 grundejere.

I forbindelse med regnvandsmødet vil der blive lanceret en konkurrence blandt bydelens husejere ift., at skabe den mest originale og samtidig funktionsdygtige lokale regnvandsløsning i form af et såkaldt regnbed. Vinderen får finansieret virkeliggørelsen af projektet op til en givet sum der består af dels af tilbagebetaling af tilslutningsbidraget fra KE og en sum fra Lokaludvalgets midler.

Begge initiativer ligger fint i tråd med anbefalingerne fra TMF og Klimatilpasningsplanen, hvor lokaludvalget kan medvirke ved at *"formidle information til borgerne ved afholdelse af borgermøder og udsendelse af information i øvrigt"*

Projektledelse: miljømedarbejderne i BHLU sekretariatet

3.3 Blomster og bier i Utterslev mose

Miljøpunktet og Lokaludvalget afholdte første opstartsmøde i Streyf d. 24.11.2011. D var fuld opbakning til at etablere en visionsgruppe af lokale ildsjæle. I alt fremmødte 14 forskellige personer – med den fælles interesse at øge den biologiske mangfoldighed i Utterslev

mose. Der kom rigtig mange gode ideer på banen, og blev i gruppen enige om at forsætte arbejdet med to forskellige projekter:

1: Skiltning af eksisterende planter og dyr i Utterslev mose, med det formål at oplyse -og engagere områdets brugere i planterne, træerne og dyrenes (ofte) fantastiske historie. Projektet kunne kobles sammen med undervisningsforløb af skoleklasser, eksempelvis som orienteringsløb.

2: Skovhave med frugttræer, buske, krydderurter mv. der plantes i det udpegede område i 'pleje og udviklingsplanen' ved midtmosen. Projektet skulle have en læringsmæssig dimension, der kunne inddrage skoleelever, børnehaver, borgere m.fl. i både beplantnings- og plejearbejdet. Der blev i denne forbindelse nævnt permakultur, som inspirationskilde.

Miljøpunkt BBH er projektleder på 'Bier & Blomster" (foreløbig arbejdstitel) og arbejder i forlængelse af bydelsplanens punkt 3.b. Projektet understøtter kommunens (CPN) indsats for øget biologisk mangfoldighed og inddragelse af frivillige.

Målsætningen for 2012 er:

- 1) at igangsætte ovennævnte aktiviteter
- 2) at få udviklet et samlet koncept for indsatsen omkring Utterslev Mose (indsatsområder, borgerdeltagelsesformer, læringsperspektiv og formidling)
- 3) at fundraise med henblik på at skaffe supplerende midler til såvel projektledelse og konkrete aktiviteter i Utterslev Mose
- 4) at arbejde på at inddrage Bispebjerg Bydel og Gladsaxe kommune i det samlede projekt.

Projektetledelse: Miljøpunkt BBH

3.4 Ren Mose

I januar 2012 vil Miljøpunkt BBH fremlægge deres analyse for de respektive Lokaludvalg. Om analysearbejdet skriver Miljøpunkt BBH "I forbindelse med at der skal udarbejdes analyse af dette materiale og det skal bearbejdes med hensyn til at anvise tekniske og politiske handlemuligheder, pågår der en gennemgang for at kvalificere det indsamlede materiale af ekstern konsulent. Således vil de sidste huller i den tilgængelige viden blive dækket. De tekniske handlemuligheder skal så sammenfattes med interessentanalysen

med anvisning af konkrete handlemuligheder med tilhørende tidsplan for at kunne udvirke at der bliver taget fat på oprensningen af Utterslev Mose.

Dette vil således blive udarbejdet til den endelige afrapportering - der samler den indhentede viden og analyser – og udarbejdelse af mulige handlingsplaner og anvisninger på mulige scenarier for den kommende proces for en oprensning af mosen og mulige finansieringsmuligheder af denne – ultimo december. Denne endelige afrapportering vil så blive implementeret i de lokalpolitiske organer i januar.”

Herefter udarbejdes et hørings svar vedr. *Forslag til Vandplan Hovedvandopland 2.3 Øresund: Ansøgningsfristen er d. 8. april 2012.*

Endvidere arrangeres et miniseminar i ved Utterslev Mose med henblik på at skabe politisk opmærksomhed og deltagelse omkring den videre proces. Der eksisterer en foreløbig intention om at arrangementet bliver en del af det årligt tilbagevendende mosetræf, arrangeret af København Kommunes naturvejledere.

Projektledelse: Miljøpunkt BBH

3.5 Miljøfestival

I 2012 afholdes årets miljøfestival i forbindelse med den internationale Vindenergi-konference der løber fra mandag den 16. til torsdag den 19. april. Vi vil i den forbindelse deltage med lokale events i bydelen inden for miljøfestivalens tema.

Projektledelse: Miljømedarbejderen i BHLU sekretariatet

3.6 Bydelsplan / Grøn karavane

Fra marts 2012 skal Lokaludvalget i gang med en ny runde af bydelsplanlægningen. Målsætningen er at indkredse 5 projekter inden for hvert af de tre hovedtemaer, hvoraf det ene hedder *København som metropol for grøn vækst*. Mindst ét af disse fem grønne projekter skal være et klimaprojekt. Arbejdet med at finde frem til de fem projekter kommer til at foregå fra marts til august.

Omkring marts vil vores nye ITsystem (kaldt platformsprojektet) være klar til anvendelse og sammen med Mobillen og det borgerdeltagelses design som ITsystemet tilbyder, vil det være muligt at få et meget klart billede af hvilke projekter, der skaber engagement og initiativ blandt bydelens borgere. En grøn karavane

rundt i bydelen i perioden april-juni skal planlægges og vil i udover kvalificering af de fem projekter være med til at synliggøre det lokale miljøarbejde i bydelen. En sådan kampagne kunne meget vel skydes i gang i forbindelse med Miljøfestivalen i april.

Projektledelse: Miljømedarbejderen i BHLU sekretariatet, i tæt samarbejde med Miljøpunkt BBH

3.7 Projekter der end ikke er i støbeskeen

Der vil i løbet af året og særligt til efteråret komme nye projekter som vi endnu ikke kender karakteren af. Denne åbenhed over for nye initiativer afspejles således også i aktivitetsbudgettet, hvor en del af den samlede sum tilbageholdes til nye aktiviteter.

3.8. Puljeprojekter

Bydelens borgere vil givet vis i højere grad end tidligere søge bydelspuljen til miljøprojekter, nu hvor bydelspuljens formålsbeskrivelse har fået en klar miljøprofil.

4. Aktivitetsbudget for 2012

- afventer "overenskomstforhandlinger" med Miljøpunkt BBH, primo februar, med afsæt i evalueringen af samarbejdet og projektresultaterne.

Bilag 1. Kommisoret for LU vedr. Det lokale miljøarbejde

Lokaludvalgene skal støtte og udvikle det lokale miljøarbejde ved at inspirere og engagere borgere, virksomheder og organisationer i bydelen til aktivt at deltage i miljøprojekter, der samtænker miljø med det sociale, kultur, byplanlægning, økonomi og integration. Lokaludvalgene skal ligeledes skabe lokal interesse og dialog om væsentlige miljøspørgsmål. Lokaludvalgenes miljøaktiviteter skal i øvrigt understøtte Københavns Kommunes visioner og mål på miljøområdet.

Med henblik herpå skal lokaludvalgene årligt tilrettelægge det lokale miljøarbejde, gennemføre egne miljøaktiviteter og/eller give økonomisk støtte til lokale miljøprojekter, f.eks. Miljøfondene. Herunder skal lokaludvalgene:

- Arbejde for vedvarende forbedringer i det lokale miljø.
- Iværksætte aktiviteter, der gør det lettere for borgere, virksomheder og organisationer i bydelen at handle miljøbevidst og ressourcebesparende i hverdagen.
- Bidrage til udvalgte miljøprojekter og -kampagner i Københavns Kommune, som retter sig mod borgere, virksomheder og organisationer i bydelen, og bidrage til overholdelse af Københavns Kommunes forpligtelser vedrørende lokale miljøindsatser.
- Samarbejde med lokale miljøaktører i bydelen og på tværs af bydelene om fælles miljøtemaer, hvor lokaludvalgene finder det relevant.

Afrapportering

Lokaludvalgene udarbejder årligt en digital rapport om forbrug af midler til lokale miljøaktiviteter. Såfremt lokaludvalgene tillige udarbejder en generel afrapportering om lokaludvalgenes aktiviteter og brug af midler, kan afrapporteringen om forbrug af midler til miljøarbejde indgå i dette. Afrapporteringen forelægges Økonomiudvalget og Teknik- og Miljøudvalget til orientering.

Bilag 2. Det faglige ophæng

KØBENHAVNS KOMMUNE
Økonomiforvaltningen
Teknik- og Miljøforvaltningen

BILAG 3

09-03-2011

Det faglige ophæng for varetagelsen af den lokale miljøopgave

Sagsnr.
2011-19708

Pr. 1. juli 2011 overgår ansvaret med at varetage den kommunalt finansierede lokale miljøopgave til lokaludvalgene i København. Teknik- og Miljøforvaltningen vil fortsat vejlede og medvirke til udviklingen af det lokale miljøarbejde. For at sikre grundlaget for et godt samarbejde med lokaludvalgene og en effektiv koordinering af miljøarbejdet foreslås følgende årshjul:

Dokumentnr.
2011-176050

- Senest den 15. september hvert år sender Teknik- og Miljøforvaltningen en oversigt til lokaludvalgene over kommunale initiativer på miljøområdet i det kommende kalenderår, som kan være relevante for det lokale miljøarbejde, og som Teknik- og Miljøforvaltningen vil opfordre til at samarbejde om.
- På denne baggrund træffer hvert lokaludvalg beslutning om hvilke aktiviteter lokaludvalget ønsker at iværksætte og melder dette tilbage til Teknik- og Miljøforvaltningen.
- Teknik- og Miljøforvaltningen inviterer hvert efterår lokaludvalgene til et inspirationsmøde om miljøarbejdet det kommende år.
- Teknik – og Miljøforvaltningen udarbejder en oversigt over de lokale forpligtelser på miljøområdet, Københavns Kommune har forpligtet sig til, herunder Covenant of Mayors. Oversigten opdateres årligt og sendes til lokaludvalgene.
- Herudover kan Teknik- og Miljøforvaltningen og lokaludvalgene løbende gennem året samarbejde om udvalgte kampagner og projekter.
- Senest den 1. maj hvert år sender lokaludvalgene en oversigt over brug af (sekretariats- og pulje-) midler til det lokale miljøarbejde og de opnåede resultater i det foregående år til Teknik- og Miljøforvaltningen. Oversigterne forelægges for Økonomiudvalget og Teknik- og Miljøudvalget til orientering sammen med Teknik- og Miljøforvaltningens anbefalinger til lokaludvalgene vedrørende det videre arbejde.
- Teknik- og Miljøforvaltningen årlige anbefalinger til lokaludvalgene for det videre miljøarbejde sendes til lokaludvalgene hvert år inden sommerferien.
- Teknik- og Miljøforvaltningen foretager årligt en undersøgelse af københavnernes tilfredshed med kommunens miljøindsats, som fortsat vil omfatte spørgsmål om københavnernes kendskab til det lokale miljøarbejde. Resultaterne af undersøgelsen offentliggøres i Københavns Miljøregnskab.